

Sygn. akt XVII AmE 220/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Wydział XVII Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Bogdan Gierzyński

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia z dnia 13 czerwca 2019 r., znak: (...)

I. oddala odwołanie,

II. zasądza od powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (osiemset dwadzieścia złotych) z tytułu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 220/19

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 13 czerwca 2019 r., znak: (...), na podstawie art. 56 ust. 2, art. 56 ust. 1 pkt 3a i art. 56 ust. 6 i 6a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2019 r., poz. 755 i 730), w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 5 marca 2019 r., na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia przedsiębiorcy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., NIP: (...) kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. (...) Sp. z o.o. w dniach 10 - 12 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego pod adresem: ul. (...),(...)- (...) K., naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzam (...) Sp. z o.o. karę pieniężną w kwocie 15 938,00 zł (słownie: piętnaście tysięcy dziewięćset trzydzieści osiem złotych zero groszy).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. zaskarżając ją w całości.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji:

I. naruszenie art. 56 ust. 6a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (zwanej dalej „ustawą - Prawo energetyczne”) polegające na nieodstąpieniu od wymierzenia przedmiotowej w sprawie kary pieniężnej pomimo spełnienia przesłanek wskazanych w treści tego przepisu i błędnym uznaniu, że stopień szkodliwości czynu nie był znikomy;

II. naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne poprzez dokonanie oceny stopnia szkodliwości popełnionego czynu nie w odniesieniu do konkretnego adresata deliktu administracyjnego, tj. odwołującej, a przy powołaniu globalnej (bliżej nieokreślonej) skali tego naruszenia dotyczącego innych odbiorców energii, co przeczy istocie decyzji administracyjnej, która jest zindywidualizowanym aktem administracyjnym kształtującym sytuację prawną konkretnego podmiotu (strony) i to sytuacja tego podmiotu stanowi dla organu wskazanie dla wydania orzeczenia w konkretnej sprawie;

III. naruszenie art. 56 ust. 3 i 6 ustawy - Prawo energetyczne poprzez bezpodstawne i dowolne uznanie, a zatem z przekroczeniem granic tzw. uznania administracyjnego, że wymierzona kara jest adekwatna do stopnia zawinienia i szkodliwości popełnionego czynu, a przez to wymierzenie jej w sposób nieprawidłowy i w zawyżonej (podwójnej) wysokości;

IV. naruszenie art. 56 ust. 1 pkt. 3 a ustawy - Prawo energetyczne poprzez nałożenie na odwołującą sankcji w postaci kary administracyjnej określonej w treści tego przepisu również za naruszenia art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy, który normą tego przepisu nie został objęty, czyli orzeczenie w tym zakresie pomimo braku podstawy prawnej do ukarania (dotyczy okresu obowiązywania ograniczeń wprowadzonych przez operatora w dniach 10-11 sierpnia 2015 r.);

V. naruszenie art. 77 § 1 k.p.a. w zw. z art. 80 k.p.a. w zw. z art. 107 § 3 k.p.a. poprzez:

a) brak odniesienia się w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji do okoliczności podniesionych przez odwołującą w toku postępowania administracyjnego (dot. pisma odwołującego z dnia 08.03.2015 r.) i dokonania ich oceny w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (uzasadnienie faktyczne), a dotyczących wyjaśnienia okoliczności w jakich doszło do wskazanych przekroczeń w zakresie poboru prądu (w stosunku do wprowadzonych ograniczeń), tj. niezawinionych przez odwołującą, związanych ze specyfiką jej działalności (przerabianiu i zamrażaniu świeżych warzyw);

b) niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy poprzez brak wskazania i wyjaśnienia w jaki sposób w przedmiotowym okresie czasu, tj. w poszczególnych dniach, w których stanowiskiem organu miało miejsce przekroczenie poboru energii, organ ustalił konkretną liczbę godzin, w których to przekroczenie nastąpiło, co ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż przekłada się bezpośrednio na wysokość wymierzonej kary administracyjnej, w tym brak odniesienia się w treści uzasadnienia zaskarżonej decyzji do tej kwestii i przedstawienia sposobu wyliczenia kary z uwzględnieniem godzin w poszczególnych dniach;

VI. naruszenie art. 10 § 1 k.p.a. polegające na przedwczesnym wydaniu zaskarżonej decyzji, tj. przed upływem wyznaczonego stronie (5 dni od doręczenia zawiadomienia) terminu na skorzystanie z przysługujących jej zgodnie z art. 10 § 1 k.p.a. uprawnień oraz podanie niepolegającej na prawdzie okoliczności dotyczącej rzekomego zapoznania się przez odwołującą ze zgromadzonym w aktach sprawy materiałem dowodowym, co w sprawie tej nie miało miejsca.

Niezależnie od powyższego, przytoczone argumenty przemawiają w ocenie odwołującego chociażby za zmniejszeniem wymierzonej kary, co najmniej do kwoty 7.969 zł (połowy wymierzonej kary).

W oparciu o powyższe odwołujący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonej decyzji w całości, ewentualnie zmianę zaskarżonej decyzji i odstąpienie od wymierzenia kary lub wymierzenie kary w niższej wysokości;
2. zasądzenie na rzecz odwołującego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

- 1) oddalenie odwołania,
- 2) przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych przez Prezesa URE w toku przedmiotowego postępowania administracyjnego - na okoliczność prawidłowości zaskarżonej decyzji,
- 3) zasądzenie od powoda na rzecz Prezesa URE kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Polskie Sieci (...) S.A. (...) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16 d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. **/okoliczność bezsporna/**

W dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11 c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister (...)) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust 7 ustawy - Prawo energetyczne w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. **/okoliczność bezsporna/**

Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku Ministra Gospodarki, Rada Ministrów wydała w dniu 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. **/okoliczność bezsporna/**

Rozporządzenie to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło wskazane wyżej ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. **/okoliczność bezsporna/**

Na wezwanie Prezesa URE (...) SA (...), do której sieci (...) Sp. z o.o. (Odbiorca) jest przyłączony, pismem z dnia 22 lipca 2016 r. o znaku (...) -2016 przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego pod adresem: ul. (...), (...)-(...) K. (obiekt Odbiorcy).

(...) przekazał Odbiorcy informacje o wielkości danych dotyczących Odbiorcy wynikające z Planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały Odbiorcę w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r.

Z informacji przedstawionych Prezesowi URE przez (...) wskazujących na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniu 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynika, że Odbiorca w dniach 10 - 12 sierpnia 2015 r. przekroczył obowiązujące go - zgodnie z Planem wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej - wartości poboru mocy w poszczególnych stopniach zasilania w następujący sposób:

MOC UMOWNA [MW]	Dopuszczalny pobór mocy w poszczególnych stopniach ograniczeń [MWj]									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1,300	1,300	1,189	1,078	0,967	0,856	0,745	0,634	0,523	0,412	0,300

Wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w poszczególnych dniach:

- 10 sierpnia 2015 r. łącznie 3, (...) (MW w godzinie);
- 11 sierpnia 2015 r. łącznie 1, (...) (MW w godzinie);
- 12 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie).

Łącznie dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca przekroczył (...) MW w godzinie.

Odbiorca posiadał zawartą z (...) S.A. umowę sprzedaży energii elektrycznej nr (...).

Moc umowna Odbiorcy określona została na poziomie 1,300 MW w godzinie (natomiast moc określona dla 20 stopnia zasilania wynosiła 0,300 MW), a zatem powyżej wskazanej w § 5 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wprowadzania ograniczeń wielkości 300 kW.

Przychód Odbiorcy, rozumiany jako przychód netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, tj. w roku 2018 wynosił (...) zł.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane. Powód nie kwestionował w odwołaniu faktu naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, iż bezspornie powód jest podmiotem zobowiązanym do stosowania się do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w myśl § 5 pkt 1 Rozporządzenia, albowiem moc umowna w odniesieniu do obiektu powoda zlokalizowanego w K., przy ul. (...), (...)-(...) K., określona została na poziomie 1,300 MW w godzinie (natomiast moc określona dla 20 stopnia zasilania wynosiła 0,300 MW), a zatem we wskazanej w § 5 pkt 1 Rozporządzenia wielkości 300 kW.

Zgodnie z przepisem art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

W przedmiotowej sprawie Prezes URE zarzucił powodowi niezastosowanie się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 P.e

Stosownie do treści ostatniego przepisu - „W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia”.

Z kolei w myśl art. 11 ust. 1 pkt 2 P.e. w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. W razie wystąpienia takiej sytuacji Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła (art. 11 ust. 7 P.e.).

Zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej może powstać w szczególności w następstwie:

- 1) działań wynikających z wprowadzenia stanu nadzwyczajnego;
- 2) katastrofy naturalnej albo bezpośredniego zagrożenia wystąpienia awarii technicznej w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.);
- 3) wprowadzenia embarga, blokady, ograniczenia lub braku dostaw paliw lub energii elektrycznej z innego kraju na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub zakłóceń w funkcjonowaniu systemów elektroenergetycznych połączonych z krajowym systemem elektroenergetycznym;
- 4) strajku lub niepokoju społecznych;
- 5) obniżenia dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, o których mowa w art. 9g ust. 4 pkt 9, lub braku możliwości ich wykorzystania. (art. 11c ust. 1 P.e.).

W przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

1. podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;
2. może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin (art. 11c ust. 2 P.e.).

Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego

zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7. (art. 11c ust. 3 P.e.).

Z powyższego wynika, iż w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

a) może wprowadzić ograniczenia w dostarczeniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jej części do czasu wejścia Rozporządzenia, o którym mowa w art. 11 ust. 7 P.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin;

b) niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie rozporządzenia.

W rozpoznawanej sprawie (...) skorzystały z obu uprawnień tj. w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 roku wprowadziły ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz powiadomiły Ministra Gospodarki o konieczności wprowadzenia ograniczeń na dłuższy okres. Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Regulacje prawne zawarte w art. 11c ust. 2 pkt 2 oraz w art. 11d ust. 3 P.e. pozostają ze sobą w ścisłym związku, albowiem dopiero łączna ich treść określająca podstawę do wprowadzenia ograniczenia przez OSP w okresie występowania zagrożenia, tj. art. 11d ust. 3 P.e. oraz możliwy okres, czemu służy art. 11c ust. 2 pkt 2, którego stosowanie jest możliwe już w sytuacji powstania zagrożenia, umożliwia skuteczne wprowadzenie przedmiotowego ograniczenia przez OSP, tj. w ściśle ograniczonym czasie i na ściśle określonym terytorium.

Nie ma przy tym znaczenia, że art. 11 c ust. 2 pkt 2 P.e. mówi o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, a w art. 11d ust. 3 P.e. mowa jest o wprowadzeniu ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii, ponieważ wdrożenie ograniczeń w przesyłaniu lub dystrybucji energii normowane jest z punktu widzenia operatora, podczas gdy ograniczenia te w istocie stanowią ograniczenia w dostarczaniu energii przekładające się na ograniczenia w poborze tej energii, wywołujące skutki dla odbiorcy.

W związku z powyższym należało uznać, że w danym zakresie ustawodawca posłużył się różnymi określeniami dla opisanego tego samego, jednak z perspektywy dwóch różnych stron, tj. operatora i odbiorcy.

Zwrócenia uwagi wymaga, że w art. 11, 11c i 11 d P.e. ustawodawca wielokrotnie i konsekwentnie posługuje się sformułowaniem o wprowadzeniu „ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii”. Ustawodawca uregulował m.in., iż w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (art. 11 ust. 1 pkt 2 P.e.); podał na czym rzeczony ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej polegają (art. 11 ust. 3 P.e.); upoważnił Radę Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1 (art. 11 ust. 6 P.e.), w związku z czym w Rozporządzeniu zawarto szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz konkretnie w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła, stąd Rozporządzenie odnosi do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, w tym określa zakres planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 11 ust. 6a pkt 4 P.e.); wskazał w art. 11 c ust. 1 P.e. w następstwie czego może powstać zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i jakie kompetencje ma operator w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, włącznie z możliwością wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 11c ust. 2 P.e.), zaś w art. 11d ust. 1 P.e. wprost odniósł się do sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej opisanej w art. 11 c ust. 1 P.e., normując jakie działania podejmuje wówczas operator oraz ustanawiając jednocześnie w art. 11 d ust. 3 P.e. dla operatorów, w

okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, możliwość wprowadzania ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Wynika z tego, że skoro ustawodawca cały czas w powołanych przepisach odnosi się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii to w art. 11 d ust. 3 P.e., w którym ustanawia możliwość wprowadzenia ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii na wypadek wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, do którego odnoszą się wszystkie pozostałe wymienione przepisy poruszające kwestie przedsięwzięcia działań zapobiegawczych w postaci ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, faktycznie reguluje tożsamą czynność wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii.

Ostatecznie za taką konkluzją przemawia uregulowanie z art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., iż karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Oznacza ono bowiem, że m.in. na mocy art. 11d ust. 3 P.e. traktującym dosłownie o wprowadzaniu ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii w rzeczywistości wprowadzane są ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii.

W świetle powyższego OSP posiadała kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń w poborze energii w myśl art. 11d ust. 3 P.e., zaś okres i zakres terytorialny ich obowiązywania, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e. wprowadzono od godziny 10:00 - 10 sierpnia 2015 r. z informacją o zgłoszonej konieczności wprowadzenia dalszych ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7 P.e. Jak już bowiem wskazano, OSP mogło wprowadzić przedmiotowe ograniczenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 P.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Wskazać przy tym należy, iż jedynie realizacja działań zachowaniem przedstawionej wyżej kolejności umożliwiła uzyskanie podstawowego celu powołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego w kraju.

Zatem przepis art. 11d ust. 3 P.e. stanowi samoistną materialnoprawną podstawę do wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej a niezastosowanie się do nich przez podmioty do tego zobowiązane jest sankcjonowane karą pieniężną określoną w art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. Tym samym przekroczenie poboru energii nie tylko w dniach od 12 do 31 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów w kwestii ograniczeń, ale również w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywały ograniczenia wprowadzone przez OSP na mocy art. 11d ust. 3 P.e., jest zagrożone karą pieniężną z art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e.

Stosownie do art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Przy czym, skoro to operatorzy systemu elektroenergetycznego wprowadzają ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na zasadzie art. 11d ust. 3 P.e. stosowanie się do ograniczeń w poborze energii obciąża odbiorców tej energii, którzy podlegają karze w razie naruszenia ustalonych przez operatorów ograniczeń. Zgodnie bowiem z treścią art. 56 ust.1 pkt 3a P.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Powód nie dostosował się do wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 P.e ograniczeń w poborze energii. Według Prezesa URE niedostosowanie miało miejsce w dniach od 10 do 12 sierpnia 2015 roku, co stwierdził w Decyzji, w której oznaczono wartości przekroczeń poboru dla 10-12 sierpnia 2015 r., obliczono karę w oparciu o łączne przekroczenie mocy w ciągu tych trzech dni.

Niedostosowanie się przez powoda do ograniczeń wystąpiło pomimo tego, że komunikaty na temat wprowadzenia ograniczeń ogłoszone zostały w radiu w dniu 10 sierpnia 2015 r. o godzinie 7:55 i 19:55 w programie I (...), a bezsprzecznie komunikaty przekazywane drogą radiową były dla powoda wiążące. Wynika to bowiem z § 12 ust. 2 Rozporządzenia ustanawiającego generalny sposób powiadomienia o obostrzeniach drogą radiową w komunikatach energetycznych właśnie w programie I (...) o godzinie 7⁽⁵⁵⁾ i 19⁽⁵⁵⁾. Tym samym wobec powiadomienia powoda drogą

radiową zgodnie z § 12 Rozporządzenia, wydanego prawidłowo na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 11 ust. 6 P.e., ma ono oparcie w przepisach prawa, tym bardziej, że do kompetencji Rady Ministrów przekazano w trybie art. 11 ust. 6 a P.e. w szczególności określenie w rozporządzeniu sposobu podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła.

Powód powinien zatem podporządkować się nakazom zawartym w rzeczonych komunikatach. Istotnym jest, że w dalszym ciągu program I (...) jest jednym ze środków komunikowania o najszerszym zasięgu. Takim środkiem nie jest do tej pory internet, dlatego też przekazywanie komunikatów tą drogą mogłoby stać się wykluczające dla niektórych przedsiębiorców. Natomiast program I (...) jako środek masowego przekazu, który dociera do najszerszego kręgu odbiorców nie może być uznany za system powiadamiania niespełniający standardów demokratycznego państwa prawa.

W ocenie Sądu zaistniała zatem przesłanka do nałożenia na powoda przez Prezesa URE kary pieniężnej, która mająca charakter obligatoryjny.

Zgodnie z art. 56 ust. 3 P.e. wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-38, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Zgodnie natomiast z ust. 6, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Ponadto, według ust. 6a Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Oceniając stopień szkodliwości czynu Sąd musiał wziąć pod uwagę, że powód przekroczył pobór energii w obiekcie zlokalizowanym pod adresem: ul. (...), (...)-(...) K.. Wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w poszczególnych dniach wynosiła: 10 sierpnia 2015 r. łącznie 3, (...) (MW w godzinie), 11 sierpnia 2015 r. łącznie 1, (...) (MW w godzinie), 12 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie). Łącznie dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca przekroczył 5, (...) MW w godzinie.

Przedsiębiorca nie stosując się do ograniczeń wprowadzonych ze względu na wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d P.e., przekraczając w powyższym zakresie wartości określone w planie ograniczeń, bezpośrednio oddziaływał w sposób negatywny na bezpieczeństwo energetyczne kraju. Skutkiem takiego działania mogło być wystąpienie rzeczywistego zagrożenia w pracy całego krajowego systemu elektroenergetycznego. Zagrożenie dla pracy (...) jest potęgowane jeśli również inni odbiorcy nie stosują się do ustalonych ograniczeń w poborze energii, dlatego tak ważne jest podporządkowanie poszczególnych odbiorców wprowadzonym restrykcjom. Nie można zatem nie rozpatrywać naruszenia powoda w kontekście niebezpieczeństwa jakie niesie choćby jednostkowe nieznaczne przekroczenie poboru energii przyczyniające się do ogólnego wzrostu przekroczeń wpływających na pracę (...). Wobec tego, że nawet nominalnie niewysokie przekroczenie przekłada się na ryzyko doprowadzenia do zakłócenia tak istotnego dla całego kraju systemu, należało uznać, że przekroczenia jakich dopuścił się powód nie były znikomo szkodliwe, dlatego też zasadnym jest przyjęcie, że stopień szkodliwości jest większy niż znikomy.

Dodać należy, iż waga tych przekroczeń jest potęgowana w perspektywie skutków jakie mogą wystąpić w (...), przez co może dojść do tzw. blackout-u, czyli awarii i kompletnego odcięcia energii mającego daleko idące konsekwencje. Implikacje te jednak nie wystąpiły, dlatego nie doszło ostatecznie do wyrządzenia szkód. Tym niemniej waga naruszonego przez powoda obowiązku jest duża albowiem od jego spełnienia zależało bezpieczeństwo pracy (...), a przez to bezpieczeństwo energetyczne kraju mające przełożenie na gwarancję dostaw energii do wszystkich odbiorców.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 6a P.e. Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Mając zatem na względzie powyższe rozważania nie zostały spełnione przesłanki pozwalające na zastosowanie instytucji odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej.

W odniesieniu do zawinienia należy wskazać, iż profil działalności powoda, który zajmuje się przerabianiem i zamrażaniem świeżych warzyw, która jak wskazywał powód wymaga utrzymywania procesów technologicznych (charakteryzujących się dużą energochłonnością) polegających na bieżącym zamrażaniu warzyw dostarczanych sukcesywnie przez naszych dostawców (rolników), szczególnie w sezonie przetwórczym.

W tym miejscu należy podkreślić, że powód nie jest podmiotem chronionym przed wprowadzanymi ograniczeniami, jak choćby szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego (§ 6 ust. 1 Rozporządzenia). Będąc zatem zobowiązanym do stosowania się do ograniczeń nie podjął możliwych działań o charakterze ostrożnościowo-prewencyjnym, w tym nie ustalił na przyszłość postępowania, które pozwoliłoby na wdrożenie ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii przyjętych dla powoda w Umowie, adekwatnie do zaordynowanych stopni zasilania. Jeżeli bowiem, wobec specyfiki jego działalności powód nie mógł w odpowiednim czasie wyłączyć urządzeń zasilanych energią elektryczną, to powinien zwrócić się o zwiększenie dopuszczalnej mocy bezpiecznej dla zakładów, czego nie uczynił. Zdaniem Sądu świadczy to o braku należytej staranności powoda w prowadzeniu działalności gospodarczej, który z uwagi na proces produkcji powinien dążyć do zapobiegania podobnym sytuacjom.

Jeśli chodzi o dotychczasowe zachowanie podmiotu Sąd przyjął, iż brak jest danych na temat wcześniejszych naruszeń prawa energetycznego przez powoda.

Mając na uwadze limit kary określony treścią art. 56 ust. 3 P.e. Sąd uznał więc, że kara w wysokości (...) zł będzie adekwatna do wysokości przekroczenia. Wysokość kary pieniężnej stanowi bowiem iloczyn (...) zł i łącznego przekroczenia mocy odpowiadającej MW w poszczególnych godzinach doby ((...) x (...) zł = (...)).

Przy określeniu wartości mnożnika wzięto pod uwagę poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MWh energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. (...) zł (odnotowanej 7 stycznia 2016 roku), której należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży energii elektrycznej w okresie 10- 31 sierpnia 2015 r.

Kara pieniężna obliczona w ten sposób mieści się w granicach zakreślonych przez przepis art. 56 ust. 3 P.e. czyli nie przekracza 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym.

Wymierzona kara, w ocenie Sądu, nie jest nadmiernie uciążliwa dla powoda, jest odpowiednia do charakteru popełnionego czynu oraz skutków naruszenia obowiązujących norm. Kara ta nie wpłynie ponadto na pogorszenie kondycji finansowej powoda oraz jego płynności finansowej i pozostaje we właściwej proporcji do uzyskanego przez powoda w poprzednim roku podatkowym przychodu wynoszącego (...) zł.

W ocenie Sądu, wymierzona w tej wysokości kara pieniężna spełni swoje podstawowe cele w zakresie oddziaływania szczególnego na powoda, jak również funkcję prewencji ogólnej. Tak ustalona kara nie przekracza również możliwości płatniczych powoda. Warto w tym miejscu podkreślić, że kara administracyjna ma charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo – zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 31 marca 2008 r., sygn. akt SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). Kara w tej wysokości, adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia, będzie również odpowiednio odczuwalna i na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje. Należało zatem przyjąć, iż kara w powyższej wysokości będzie na tyle odczuwalna dla powoda, aby spełniła swoją funkcję represyjną i zapobiegawczą sprawiając, że powód, jako podmiot ukarany będzie stosował się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z uwagi na nieuwzględnienie odwołania, za stronę, która przegrała proces należało uznać powoda i zasądzić od niego na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości

720 zł zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2018, poz. 265.).

Sędzia SO Bogdan Gierzyński